

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

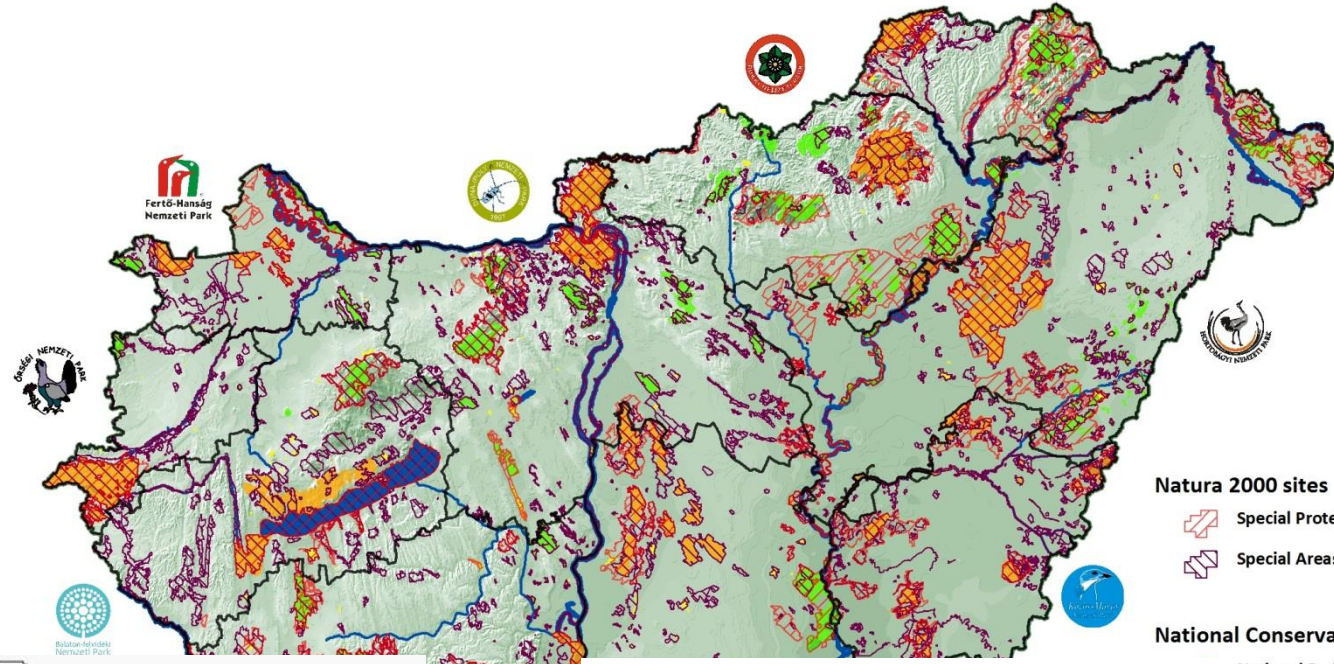
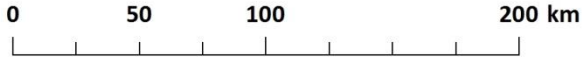

Natura 2000 területek kezelése Magyarországon

Érdiné dr. Szekeres Rozália
Földművelésügyi Minisztérium
Természetmegőrzési Főosztály
Tiszadob, 2018. április 23.

Protected Areas and Natura 2000 sites of Hungary

Natura 2000 sites

- Special Protection Areas
- Special Areas of Conservation

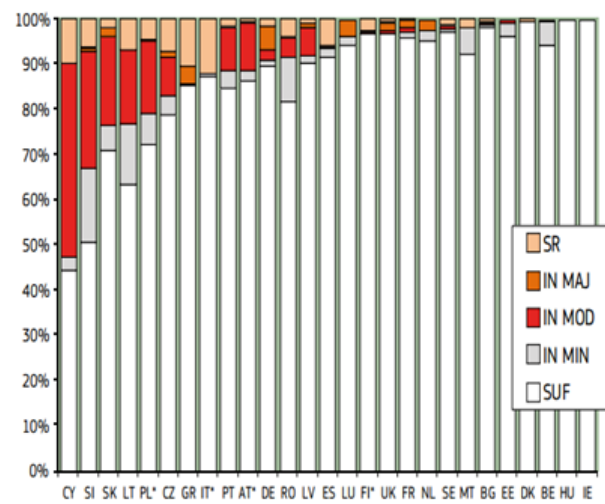
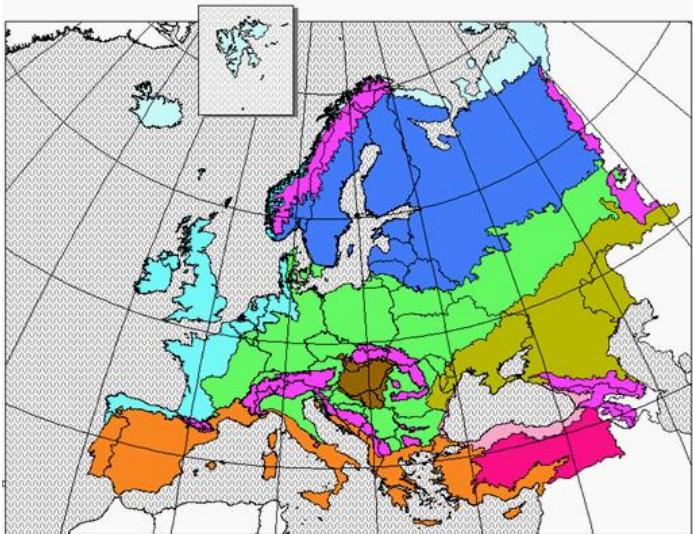
National Conservation Categories

- National Park
- Landscape Protection Area
- Nature Conservation Area

National Park Directorates (NPDs)

Administration areas of the NPDs

- SR
- IN MAJ
- IN MOD
- IN MIN
- SUF

Natura 2000 adatok

	Natura 2000 sites/Natura 2000 területek		
Name/Elnevezés	number	Area (ha)	
	db	1000 ha	%
Special Protected Areas (SPA) Különleges Madárvédelmi Területek	56	1 374,57	14,7
Special Areas of Conservation (SAC) Különleges Természetmegőrzési Területek	479	1 444,36	15,5
Natura 2000 sites all together Natura 2000 területek összesen	525	1 994,98	21,4

A Natura 2000 területek természetvédelmi kezelői

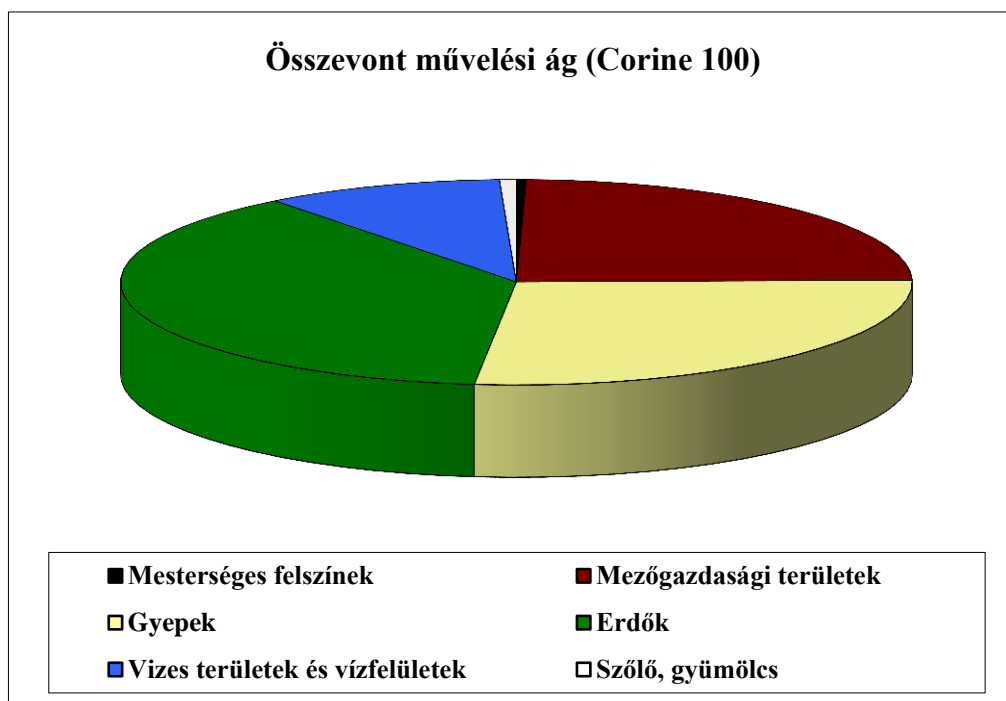
Nemzeti Park Igazgatóság:	Natura 2000 terület (ha)
Aggteleki	181 303
Balaton-felvidéki	252 193
Bükk	255 799
Duna-Dráva	202 449
Duna-Ipoly	267 608
Fertő-Hanság	88 206
Hortobágyi	358 809
Kiskunsági	168 142
Körös-Maros	146 952
Őrségi	73 505
ÖSSZESEN:	1 994 966

Natura 2000 területek felszínborítás szerinti megoszlása

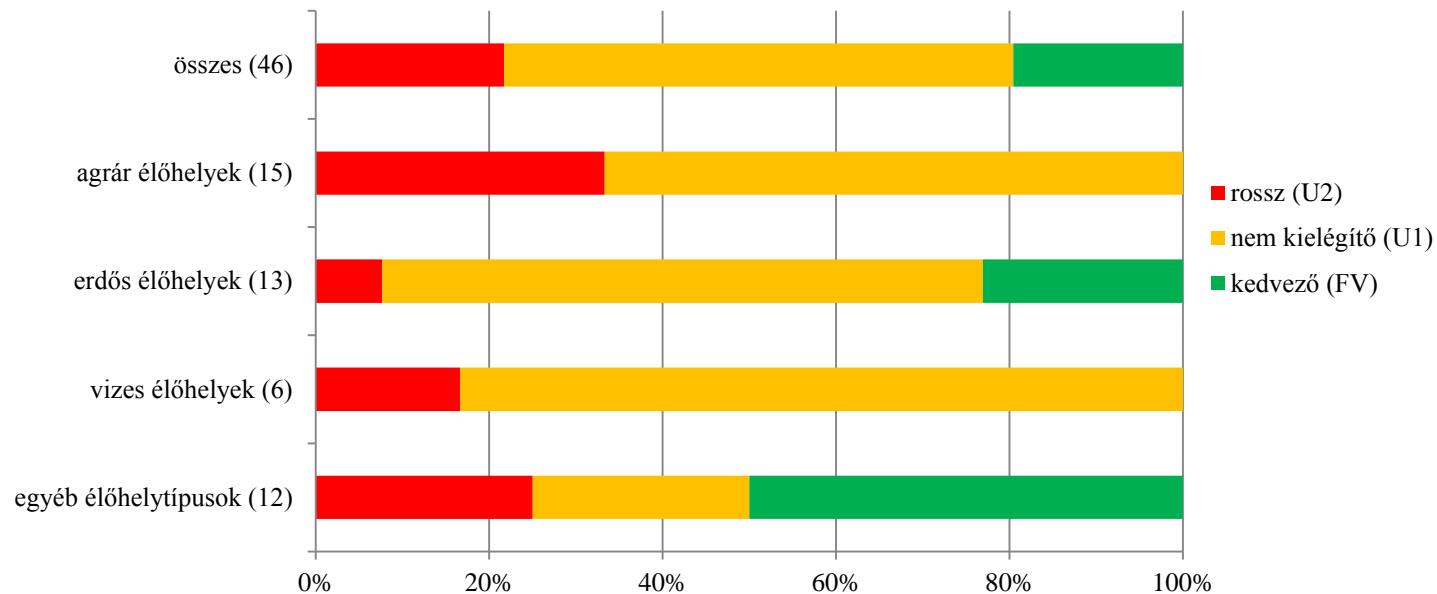

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Közösségi jelentőségű élőhelytípusok átfogó értékelése (2013) az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerint (HD art 17)

Gyeppekhez köthető közösségi jelentőségű élőhelytípusok értékelése (2013)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

1530 Pannonic salt steppes and salt marshes	U1=
2340 Pannonic inland dunes	U2-
40A0 Subcontinental peri-Pannonic scrub	U1-
5130 Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands	U1-
6190 Rupicolous pannonic grasslands (Stipo-Festucetalia pallentis)	U1=
6210 Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco-Brometalia) (* important orchid sites)	U1=
6230 Species-rich Nardus grasslands, on silicious substrates in mountain areas (and submountain areas in Continental Europe)	U2-
6240 Sub-Pannonic steppic grasslands	U1=
6250 Pannonic loess steppic grasslands	U2=
6260 Pannonic sand steppes	U1-
6410 Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)	U2-
6440 Alluvial meadows of river valleys of the Cnidion dubii	U1-
6510 Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	U1=
6520 Mountain hay meadows	U1-
7230 Alkaline fens	U2-

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Út a kedvezőbb természetvédelmi helyzet elérése felé

Határidő :Biodiverzitás Stratégia
2020

Milyen lehetőségeink vannak?

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Natura 2000 tervezés

Natura 2000 fenntartási tervek (Management plan)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

I. A Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai
2. Veszélyeztető tényezők
3. Kezelési feladatok meghatározása

Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése
Kezelési javaslatok

- 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei
(agrártámogatások)
- 3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

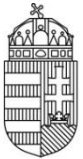
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

A tervezési terület alapállapot jellemzése

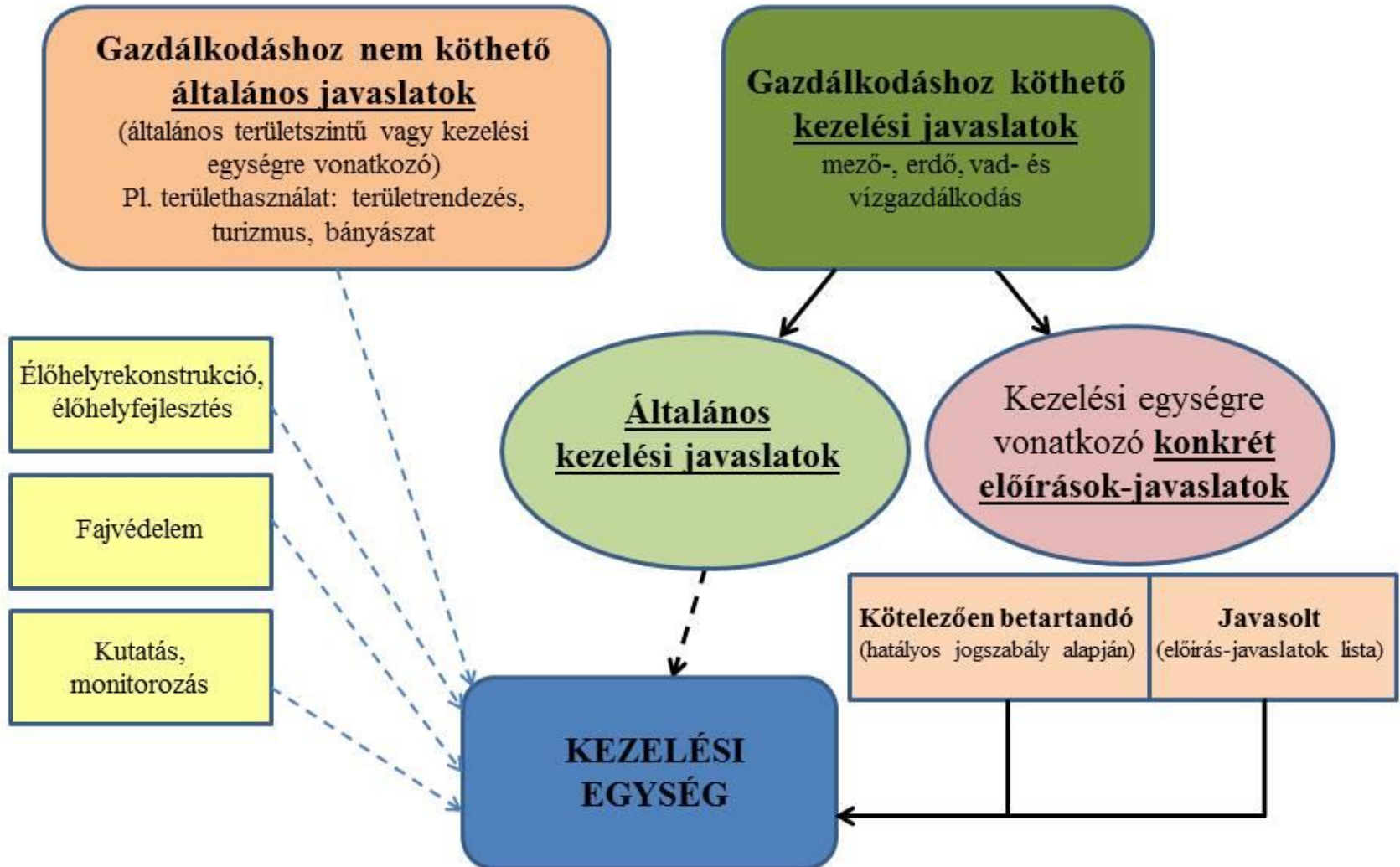
környezeti adottságok
természeti adottságok
területhasználat

Natura 2000 fenntartási tervek

Intézkedési javaslatok rendszere

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Natura 2000 fenntartási tervek

2014 óta készülnek szisztematikusan, korábban pályázatokból

Forrás: EMVA, pályázatok források (LIFE, KEHOP, Svájci Alap)és költségvetési forrás

Jóváhagyás: Szakmai Bizottság

- Tagjai: a minisztérium érintett főosztályai, társmisztériumok, civil szervezetek és nemzeti park igazgatóságok képviselői
- Formája: Minisztérium jóváhagyó nyilatkozat

Elfogadott fenntartási tervek:

- 525 Natura 2000 területből 325 rendelkezik elfogadott Natura 2000 fenntartási tervvel, amely a területek 61,9 %-a
- Területarányosan közel 1,2 millió hektárra készültek tervek, ami a hazai Natura 2000 területek kb. 56%-a
- <http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek>

A Natura 2000 területek finanszírozása

Priorizált intézkedési terv

Prioritized Action Framework (PAF)

- **Első (hatályos) változat:** 2014-2020-ra szól, benyújtás az EB részére: 2013.04.18.
- **Felülvizsgálat** – folyamatban (határidő: 2019. június/december)
 - Országos hatású stratégiai projekt keretében:
KEHOP-4.3.0-15-2016-00001 A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

sokszínű zöld
a természetem

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A Natura 2000 területek kezelése, finanszírozása

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Natura 2000 gyepterületeket érintő agrártámogatások

KAP I. pillér (*Common Agricultural Policy*)

1.) Alaptámogatás

Cél: a mezőgazdasági termelők területalapon megvalósuló **jövedelemstabilizációja.**

2.) Az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (**ZÖLDÍTÉS**)

Cél: a mezőgazdasági tevékenységet végzők **nagyobb mértékben járuljanak hozzá a környezeti és természeti erőforrások megőrzéséhez.**

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Natura 2000 gyepterületeket érintő agrártámogatások

KAP II. pillér

1.) AKG (VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés és VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés)

Cél: a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának, valamint a biodiverzitásnak a megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

2.) Natura 2000 gyeptámogatás (VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések)

Cél: kompenzációs támogatás nyújtása azoknak a gazdálkodóknak, akik Natura 2000 mezőgazdasági területeken folytatnak gazdálkodást és a területre vonatkozó jogszabályi előírások betartásából esetlegesen bevételkiesésük vagy többletköltségük keletkezik.

3.) Élőhelyfejlesztési támogatás (VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások)

Cél: az agrár-élőhelyek környezeti hozzáadott értékének növelése, az élőhelyek közötti mozaikosság, illetve ökológiai folyosók biztosítása különböző telepítéseken keresztül.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Támogatások, amelyekben a Natura 2000 jelleg kiválasztási kritériumként megjelenik

1.) VP-4-10.1.1.-15. Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés

A Natura 2000 területi lehatárolás a választott tematikus előírascsoporttól függően **7-15** többlet pontot jelentett.

2.) VP-4-10.1.1.2.-16. Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés

A Natura 2000 területi lehatárolás a horizontális szántó tematikus előírascsoport esetében **3** többlet pontot jelent.

3.) VP-4-11.1.-11.2.-15. Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A Natura 2000 területi lehatárolás az áttérés és a fenntartás esetén **5** többlet pontot jelentett.

4.) VP4-4.4.1-16. Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások

A Natura 2000 területi lehatárolás **12** vagy **22** többlet pontot jelenthet a célterületek megvalósítása során. Aki a Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs támogatásában támogatói okirattal rendelkezik további **10** többlet pontot kaphat.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Támogatások, amelyekben a Natura 2000 jelleg kiválasztási kritériumként megjelenik

5.) VP4-4.4.2.2-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése

A Natura 2000 területi lehatárolás **9** többlet pontot jelent.

6.) VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése

A Natura 2000 területi lehatárolás **10** többlet pontot jelent.

7.) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések

A Natura 2000 területi lehatárolás **7** többlet pontot jelent.

8.) VP5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A Natura 2000 területi lehatárolás **10** többlet pontot jelent.

9.) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

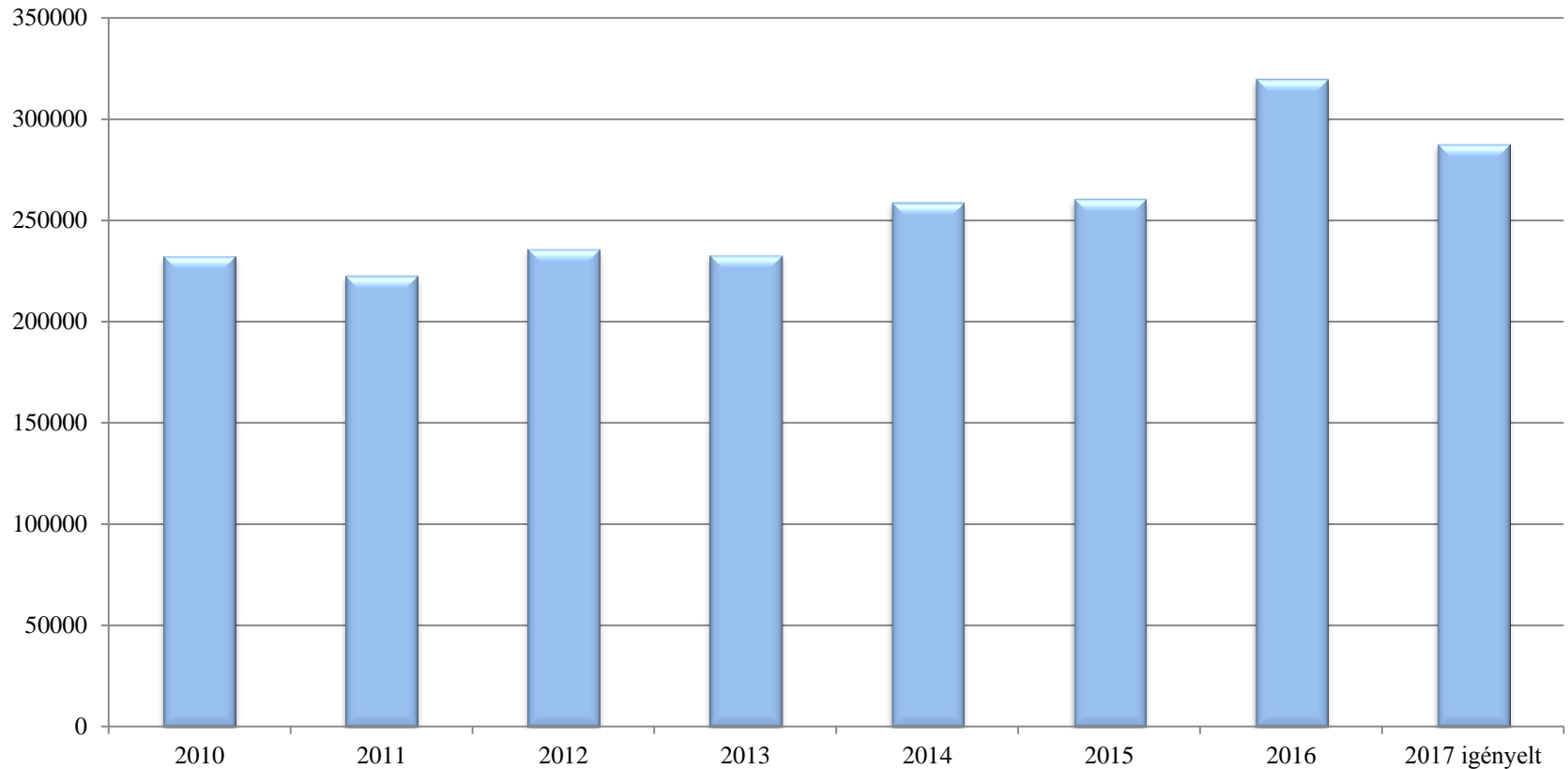
A Natura 2000 területi lehatárolás **8** többlet pontot jelent.

Agrárkörnyezetvédelmi támogatások

Forrás: ME, Kecskemét 2018

TECS	Igényelt terület (ha) (IIER2 Adattár alapján)	Támogatott terület (ha)	Kötelezettségvállalás összege (Ft)
gyep belvív, érzékeny területi lehatárolással	4 436,25	1 293,82	496 592 825
horizontális gyepek	133 458,83	36 743,64	9 165 278 590
horizontális nád	5 054,23	2 271,83	179 415 792
horizontális szántó	725 342,41	260 809,99	91 778 612 607
horizontális ültetvény	76 158,64	40 866,22	43 373 224 251
MTÉT gyepek alföldi madár	66 327,84	30 501,11	8 785 068 234
MTÉT gyepek hegy és dombvidéki madár	12 319,86	5 086,44	1 535 529 409
MTÉT gyepek nappali lepke	328,18	328,20	81 005 312
MTÉT gyepek túzok	78 398,95	52 976,20	23 301 064 399
MTÉT szántók alföldi madár	58 946,88	14 943,24	9 067 162 686
MTÉT szántók hegy-és dombvidéki madár	17 504,05	291,79	144 676 641
MTÉT szántók kék vércse	5 309,99	1 781,90	1 033 692 671
MTÉT szántók túzok	35 138,10	16 588,93	10 660 975 573
szántók aszály érzékeny területi lehatárolással	6 229,04	1 627,36	575 096 287
szántók belvív-érzékeny területi lehatárolással	2 479,27	781,66	307 250 468
szántók erózió-érzékeny területi lehatárolással	14 651,15	5 373,22	2 267 444 674
Összesen:	1 242 083,67	472 265,54	202 752 090 418
AKG 2016			
TECS	Igényelt terület (ha) (IIER2 Adattár alapján)	Támogatott terület (ha)	Kötelezettségvállalás összege (Ft)
Horizontális ültetvény	29 678,99	27 554,81	25 834 450 013
Horizontális szántó	197 102,98	158 329,48	43 369 726 329
Összesen:	226 781,97	185 884,29	69 204 176 342

Natura 2000 gyep kompenzációs kifizetéssel támogatott területek (ha)

Forrás: MVH-MÁK

Támogatási összeg:

ÚMVP 38 euró/ha

VP 69 euró/ha

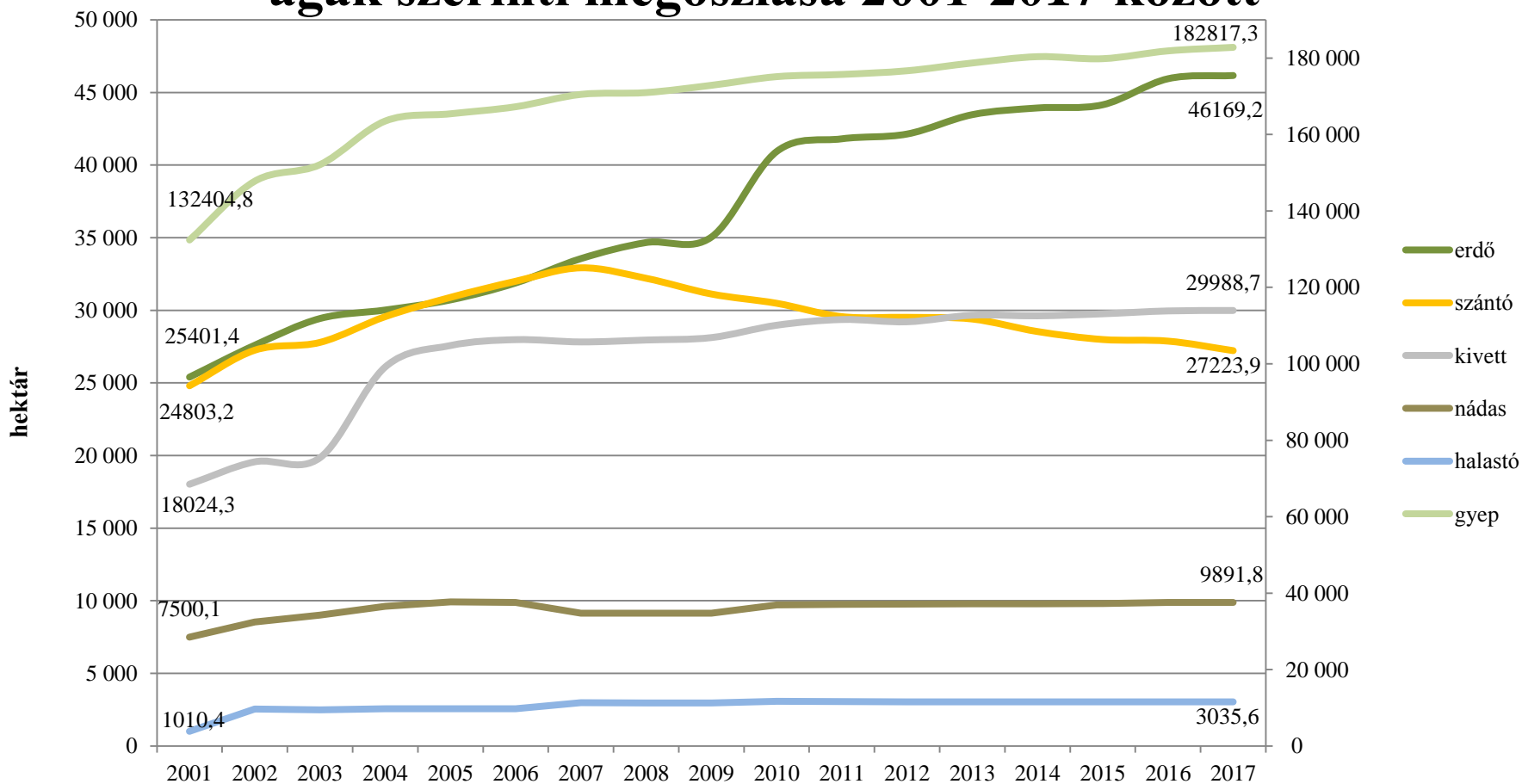

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

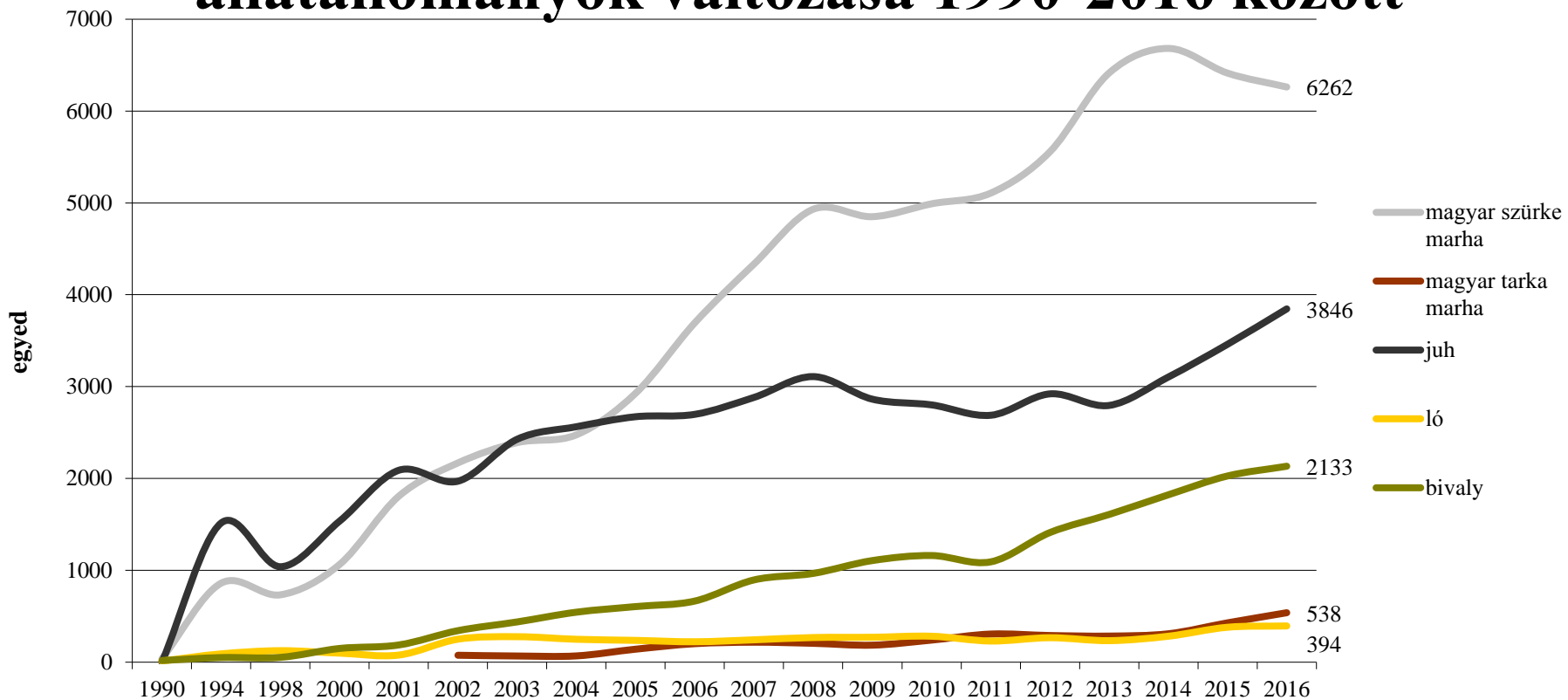

A nemzeti park igazgatóságok kiemelt szerepe

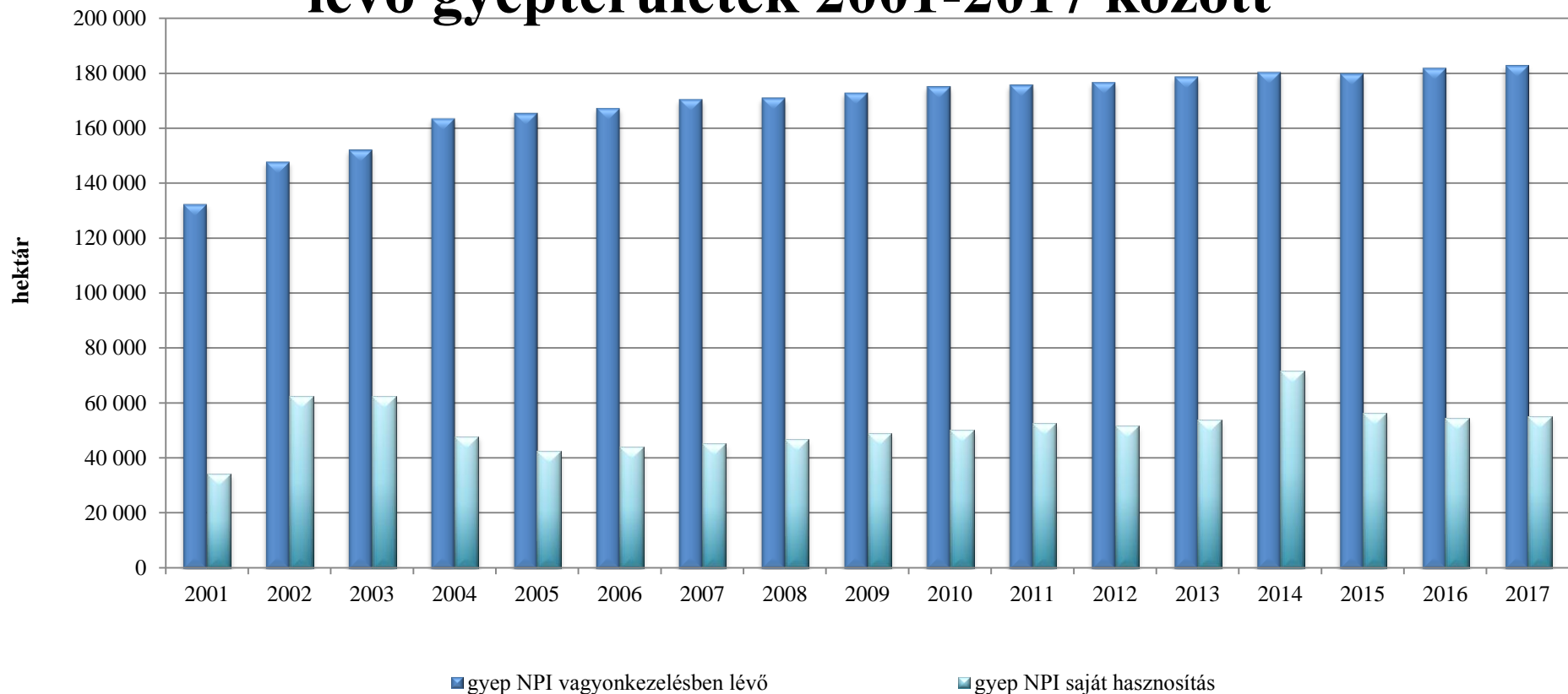
A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő védett és védelemre tervezett területek művelési ágak szerinti megoszlása 2001-2017 között

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő főbb állatállományok változása 1990-2016 között

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében és saját hasznosításában lévő gyepterületek 2001-2017 között

Natura 2000 területek megőrzése

Nemzeti park igazgatóságok fejlesztései

Élőhely-rekonstrukció:

Inváziós fajok visszaszorítása, élőhelyek vízháztartásának javítása, szukcessziós folyamatok lassítása, megállítása, szántók visszagyepesítése stb.

Fajmegőrzési beavatkozások:

Elektromos szabadvezeték szigetelése, földkábelrel történő kiváltása; közúti kétéltű átjárók és terelőfalak építése; denevérházak kihelyezése; barlangbejáratok denevérbarát lezárása stb.

Natura 2000
területek és
védett
természeti
területek

Kezelési infrastruktúra fejlesztése:

Gyep- és erdőkezeléséhez szükséges eszközök beszerzése, a legeltetéssel történő kezelés feltételeinek megteremtése (pl. istálló, nyári szállás, villanypásztor) stb.

Bemutatói infrastruktúra fejlesztése:

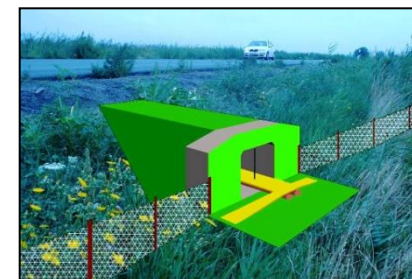
Natura 2000 bemutatóhelyek és információs pontok hálózatának kiépítése; szemléletformálási akciók stb.

Natura 2000 területek megőrzése

Nemzeti park igazgatóságok fejlesztései

- **2007-2013:** Környezet és Energia Operatív Program (KEOP); Közép-Magyarország Operatív Program (KMOP)
- **2014-2020:** Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP), Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)

	Projektek db.	Forrás (Mrd. Ft)	Célterület (ha)
Élőhely-rekonstrukció	96	36,26	107 734
Kezelési infrastruktúra	42	11,28	72 123
Komplex projektek: rekonstrukció, kezelési infrastruktúra	16	7,81	36 193
Fajmegőrzés	16	4,42	0
Natura 2000 Bemutató	14	5,15	0
ÖSSZESEN	184	64,92	216 050

Natura 2000 gyeppek kezelését biztosító infrastruktúra

- a természetvédelmi kezelése gépeinek és eszközeinek beszerzése;
- a kezelési célú állattartás infrastruktúrájának kialakítása, fejlesztése:
 - stabil vagy mobil karámok létesítése, villanypásztor, kerítés kialakítása;
 - állatok számára kutak, itatóhelyek kialakítása;
 - állattartó épületek és ezek kiegészítő létesítményeinek építése, felújítása, vásárlása létesítése

2007-2013, Környezet és Energia Operatív Program (KEOP):

- 31 projekt;
- 6,6 milliárd Ft;
- 51 797 ha természetvédelmi vagyonkezelésű terület

2014-2020, Környezeti és Energiahatékonysági OP (KEHOP)/Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

- 19 projekt;
- 10,1 milliárd Ft;
- 35 123 ha természetvédelmi vagyonkezelésű terület

Natura 2000 gyeppek helyreállítása

- **inváziós fajok** visszaszorítása;
- **szukcessziós folyamatok** (pl. becserjésedés) szabályozása;
- leromlott állapotú **élőhelyek helyreállítása, új élőhelyek kialakítása** roncsolt területeken;
- a **vízháztartás** javítása (pl. vízvisszatartó műtárgyak építése, felújítása, csatornák megszüntetése);
- Élőhelyek közötti **ökológiai kapcsolatok** javítása;
- **fajmegőrzési** célú élőhely-fejlesztési beavatkozások;
- **ex-situ fajmegőrzési programok** megvalósításához szükséges eszközrendszer és infrastruktúra kialakítása, fejlesztése

2007-2013, Környezet és Energia Operatív Program (KEOP):

- 8 projekt;
- 3,7 milliárd Ft;
- 14 032 ha Natura 2000 terület

2014-2020, Környezeti és Energiahatékonysági OP (KEHOP)/Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

- 29 projekt;
- 14,3 milliárd Ft;
- 53 929 ha Natura 2000 terület

LIFE Nature eredmények

Gyep élőhely-rekonstrukció és fejlesztés

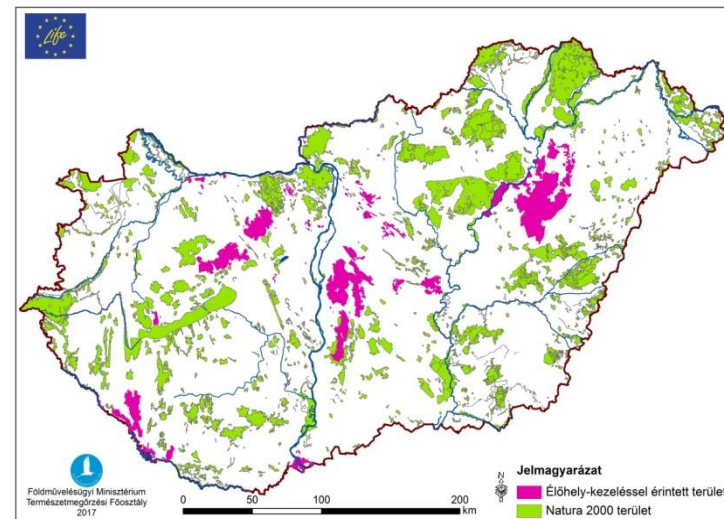
13 projekt ~ 22,5 millió euró költségvetéssel

- *szubpannon sztyeppék*
- *pannon homoki gyepék*
- *szikes tavak*
- *ártéri élőhelyek*

Fajmegőrzési projektek

14 projekt ~ 35 millió euró költségvetéssel

- *rákosi vipera (Vipera ursinii ssp. rakosiensis)*
 - *kék vércse (Falco vespertinus)*
 - *túzok (Otis tarda)*
 - *kerecsensólyom (Falco cherrug)*
 - *parlagi sas (Aquila heliaca)*
 - *réti angyalgyökér (Angelica palustris)*
 - *tartós szegfű (Dianthus diutinus)*
- } zsákmánybázis

LIFE Integrált Projekt (LIFE IP)

LIFE-IP GRASSLAND-HU

A pannon gyepék és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával

Long term conservation of Pannonian grasslands and related habitats through the implementation of PAF strategic measures)

- Részletes pályázat benyújtása: 2018.04.19. (EB döntés kb. 2018. július-szeptember)
- **Kedvezményezett:** Herman Ottó Intézet Non-profit Kft.
- **Partnerek:** nemzeti park igazgatóságok, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Budapesti Erdőgazdaság, Természettudományi Múzeum, MME, Zöld Akció Egyesület
- **Költségvetés:** 5,4 milliárd Ft
- **Időkeret:** 2019. január – 2027. december
- **Élőhely-rekonstrukció, kezelési feltételek megteremtése** (*KEHOP/VEKOP projektek kiegészítése*);
- **Kulcsfajok** szaporítása, visszatelepítése, fajmegőrzési tervek kidolgozása;
- **Modell-gazdaságok** kialakítása;
- **Gazdálkodók bevonása** (*tanácsadók képzése, gazdafórumok, nemzeti park igazgatóságok területi tanácsadó-hálózatának kiépítése*);
- Hosszú távú **gyepstratégia** összeállítása;
- **Lakosság tájékoztatása**, szemléletformálás

Az országos KEHOP projekt elemei

Natura 2000 hálózat, természetes és természetközeli ökoszisztémák...az ország teljes területe

2017 október 1 – 2020. december 31. 2017 október 1 – 2020. december 31.

natura

a természet értékei

Közösségi jelentőségű fajok/élőhelyek, természetvédelmi helyzet, terepi felmérés, élőhely-térképezés, fajmegőrzési terv, Natura 2000 finanszírozás – országos intézkedési terv

tájkarakter

a természet arcai

Tájkarakter-típusok, tájkarakter-területek, lehatárolás, országos módszertan és adatbázis, értékelés, minőségi célkitűzés, monitorozás

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Természetes és természetközeli ökoszisztémák, térképezés, állapotértékelés, ökoszisztéma-szolgáltatások prioritáslistája, gazdasági-társadalmi értékelés,

zöldinfrastruktúra

a természet hálózatai

Országos zöldinfrastruktúra-hálózat, alapállapot-térkép, konfliktus-területek, országos fejlesztési terv, restaurációs célterületek, módszertan

natura

a természet értékei

Natura fejlesztési elem megvalósítási tevékenységei

natura

a természet értékei

- Élőhely-térképezés megvalósítása (közel 27.000 ha)
- A közösségi jelentőségű élőhelyek állapotának felmérése és keletkező adatok szintézise és elemzése az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentés (2019) teljesítéséhez (1800 ponton, jelentési adatlap 45 élőhely-típusra)
- Községi jelentőségű egyéb fajok felmérése és a keletkező adatok szintézise, elemzése az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentés teljesítéséhez (25 fajra célzott felmérések, jelentési adatlap 31 fajra)
- Hazai fészkelő madárfajok felmérése és keletkező adatok szintézise, elemzése az madárvédelmi irányelv 12. cikke szerinti jelentés (2019) teljesítéséhez

Natura fejlesztési elem megvalósítási tevékenységei

natura

a természet értékei

- A szabadvezetékek országos konfliktustérképének felújítása mintaszakaszok felmérésével
- Hazai fészkelő madárfajok aktualizált adatainak szakmai kommunikációja (Magyarország Madáratlasz)
- Fajmegőrzési tervek elkészítése (18 terv)
- Az országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv felülvizsgálata (PAF)-EU kötelezettség

Natura fejlesztési elem, szakmai együttműködés

natura

a természet értékei

- **Szakmai együttműködés fórumok:** tematikus szakmai munkacsoportok
- **Speciális kutatói ismeretek:** fajok/élőhelyek (2019. Natura 2000 ország-jelentés előkészítése)

- **Szakmai fórum biztosítása:**

Feltételek: konszenzus, szakértői nyilvánosság, protokoll szerinti munka (monitorozási módszertanok, a természetvédelmi helyzet egységes meghatározása, élőhely-értelmezési segédlet stb.).

- **3 tematikus szakmai munkacsoport:**
 - **madártani:** 18 tag (16 külsős szakértő)
 - **zoológiai** (egyéb állatfajok): 11 tag (8 külsős szakértő)
 - **botanikai** (élőhelyekkel foglalkozó): 8 tag (6 külsős szakértő)
- **Terepi felmérésekben érintett kutatói kör széles:**
 - **Élőhelyek** felmérésében érintettek: 15 szakértő
 - **Fajok** felmérésében érintettek: 15 madár- , 23 egyéb fajos szakértő
- **A fajmegőrzési tervek** készítése/felülvizsgálata :
 - 16 külső szakértő és a véleményezésbe bevonható további szakértők

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

NÖSZTÉP, azaz Nemzeti Ökoszisztéma-Szolgáltatás Térképezés és Értékelés

Vezető Szakértői Panel

Térinformatikai mcs.

Koordinációs mcs.

Ökoszisztéma értékelési mcs.

Részvételi mcs.

ökoszisztéma-
szolgáltatás
a természet ajándékai

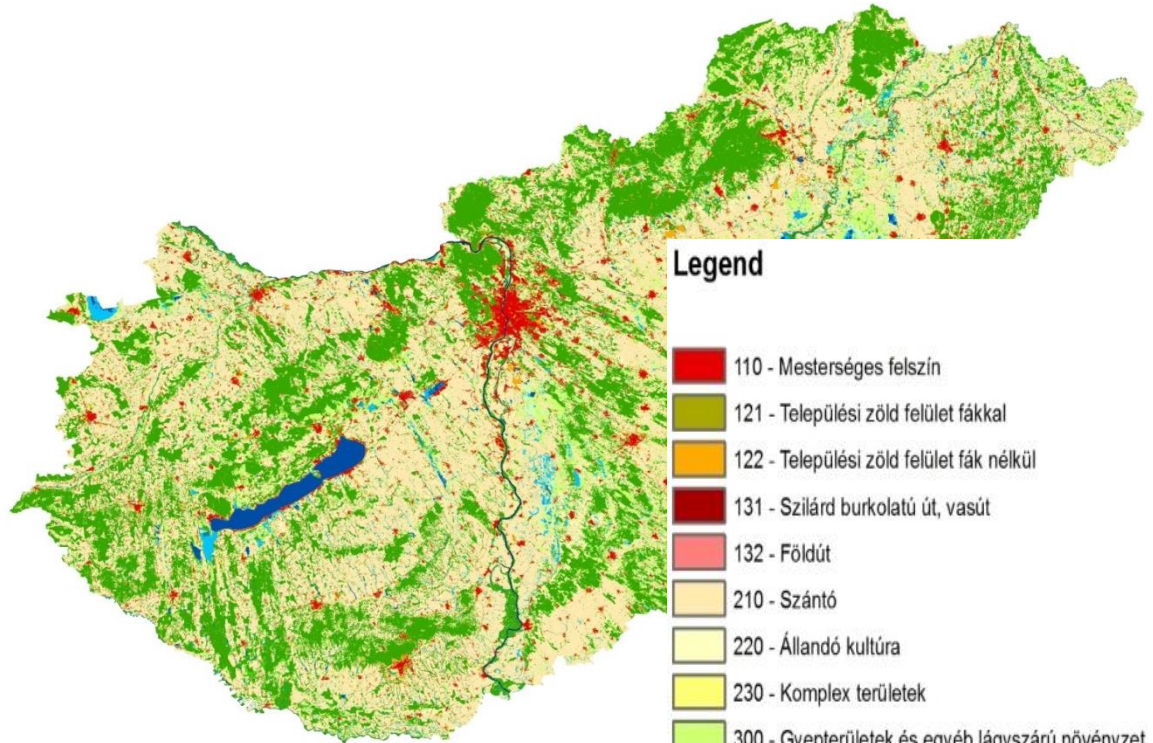
Ökoszisztéma-térkép

Célok

- Országos lefedettség
- Az uniós ökoszisztéma térképezésekkel harmonizáló alaptérkép
- Az ökoszisztéma szolgáltatások térbeli megjelenítésének alapja

Ökoszisztéma -állapot

- Uniós állapotjellemzők térképezése
- Az ökoszisztéma-értékeléshez fontos indikátorok térképezése

Legend

110	- Mesterséges felszín
121	- Települési zöld felület fákkal
122	- Települési zöld felület fák nélkül
131	- Szilárd burkolatú út, vasút
132	- Földút
210	- Szántó
220	- Állandó kultúra
230	- Komplex területek
300	- Gyepterületek és egyéb lágyszárú növényzet
314	- Padkás szikések
330	- Máshová nem besorolható lágyszárú állomány
400	- Erdők és fás területek
440	- Faültetvény
450	- Máshová nem besorolható fászsárú állomány
510	- Vízben álló mocsári/lápi növényzet
520	- Láp és mocsárrétek
530	- Fás lápok
610	- Tó
620	- Folyó

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Ökoszisztéma-szolgáltatások kiválasztási folyamata, priorizálása

- **Előzmények**

- NÖSZTÉP érintettekkel, érdekeltekkel történő interjúk készítése, elemzése
- Az Ökoszisztéma-szolgáltatások nemzetközi osztályozási rendszere (Common International Classification of Ecosystem Services (CICES 4.3.) magyar fordítása, adaptálása, **pontosítása** 2017. márciusában (CICES-HU)
 - 73 ökoszisztéma-szolgáltatás (előzetes lista)
 - CICES kategóriarendszerébe sorolva

- **A priorizálás előkészítése**

Négy priorizáló műhely (alkalmanként 8-14 ágazati szakértő):

Erdők és faültetvények

Vizek és vizes élőhelyek

Gyepek

Mezőgazdasági ökoszisztémák

Lakott területek

Az ökoszisztéma-szolgáltatások kiválasztása szakértőkkel, érdekképviseltek delegáltjaival

- Inspiráló beszélgetések
- Egymás szempontjainak megértése
- Közös tanulás
- Vélemények átértékelése
- További részvételi szándék

Közel 100 szakértő bevonása

Ökoszisztéma-szolgáltatások kiválasztása

Ellátó szolgáltatások

13 ökoszisztéma-szolgáltatás maradt

Agrár-ökoszisztémákban
termesztett növények

Tenyésztett állatok
és termékeik

Növényi
energiaforrások

Kulturális szolgáltatások

Természet rekreációs
célú használata

Kulturális örökség

A Nemzeti Parki Termékek- „Natura 2000 termékek”

Származás: védett természeti terület vagy Natura 2000 terület

Helyi nyersanyagokból

Nem tájidegen, termőhely-idegen növény vagy állat
származéka.

Természeti, táji és kulturális sajátosságokat visel

Helyi hagyományok és helyi sajátosságok őrzői

Pályázó tevékenysége mintaértékű legyen

Nemzeti Parki Termék

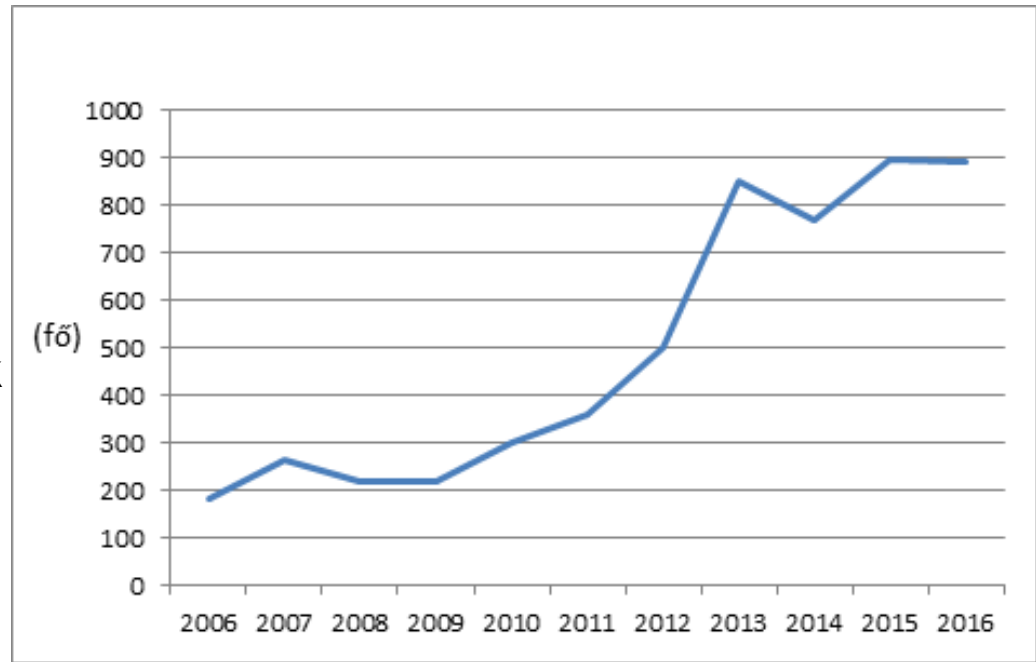
Nemzeti parki termék védjegy

Országosan 158 termelő; 618 termék és szolgáltatás

- **Forrás: Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály*

Közfoglalkoztatás a nemzeti park igazgatóságoknál:
évente közel 900 fő

A Natura 2000 területek „haszna és szolgáltatása” Összefoglalás helyett....

Natura 2000 területekhez kötődő támogatások

Horizontális gyep – 69 EUR

Erdőterületen történő gazdálkodáshoz – max. 230 EUR

Számos jogcímnél a pontosításnál előnyt jelent a Natura 2000

Közvetlen és közvetett munkahelyteremtés

Turisztikai potenciál növekedése

Egészséges környezet (ellátó, szabályozó és fenntartó szolgáltatások)

**Hogy élni tudjunk a természet adta lehetőségekkel,
értékeljük a természetet, de az ajándéka nem
ingyenes.**

natura

a természet értékei

**ökoszisztéma-
szolgáltatás**

a természet ajándékai

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Fotó: Máté Bence, Pro Natura díjas természetfotós